

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 6.

V Ljubljani, 25. marca 1884.

Tečaj II.

Slovo „nageljčku“.

Na Helikon o Muza pot moj kreni,
Gredé mi daj konjiča Pegaza,
Da pijem čudni vir pri Hipokreni
Dostojno pojem slavo nageljčka.

Cvetečih nageljčev je več na zemlji
Nekteri širijo čaroben duh.
Cvetlic pa prosim, v misel tu ne jemlji,
Moj klinček namreč nemšk je kolomuh

Na oknu tega nageljčka ne išči,
Nobeden lonc ga nema, niti vrt.
Ne voha nos vonjave sladke v liši,
Po cestah krog pač leta kakor hrt.

Okolu mesta vidiš zmer junaka,
Okolu mesta Mariborskega,
Ki dnes se todi, jutri tam potaka,
Profesorja poglej z Tirolskega.

„Vereinske“ skrbi v hrabrih prsih nosi,
Učiteljske lupežnike*) lovi,
Kupuje črevlje onim, ki so bosí,
Prešteva hraste tud po Pohorji.

Za „šulverein“ po Rušah agitira,
Kočevarju popolnoma jednak,
Ki z laškim „lorbekom“ okrog hauzira,
Tetice „Tagesposte“ učenjak.

Nemškutarske on ljubi z'lo izlete,
Pobira želod, vsaja nemški hrast;
Kulturo širi med Slovence klete,
Za norce stavi „šulvereinsko“ past.

Nesó ga nemške noge v Kamco denes,
Po jutri ziblje v Selnico se spet,
Potem pa „šulvereinski“ šteje penez
Za dečka plača v Pekrah rajniš pet.

Oh prerok Sudanski veliki Mahdi,
Kupčija z ljudmi ni Tvoj monopol!
Slovensko deco kup'jo jako radi
Pobožni ljudomili iz Tirol.

Ljudém ljubav do domovine krade,
Izruti hče ta sveti čut s srcá;
Slovenski renegat se mu dopade,
Povsod s „vereinsko“ šolo barantá!

Pa zla osoda čisto tud' zadene
Židova, kter' mu posel dobro gré,
Izgine up mu brzo kakor pene,
Zavid bogóv razdere trude vse.

Za tebe pride „Mene Tekel“ tudi,
Osoda grenka klativiteštva;
Zató pri nas se dolgo več ne mudi.
Pober kopita v Bukstehude tja.

Prijatelj dragi, nageljček ti mali,
Bogóv nikar ne prosi tam za nas,
Kó s „Hammrom“ sedel v nemškej boš
Walhalli
Pri teb' učit'lja: Erschenjagg in Quas!

Diši vam naj v teutonskem raji pivo,
Walkúra nudi naj merjasca špeh,
In odin med vam dá, želimo živo,
Samó nam dajte mir na naših tleh.

Na Gorenjskem, blizu Radovljice živi mož, ki dela božja razpela in je prodaja po sejmih. Takim razpelom se v navadnem govoru pravi „Bog“. „Jednega Boga sem kupil za v kot nad mizo“ pravi ta ali oni gospodar prišedši s sejma domov in vsa družina se veseli, da je gospodar také misli na nje.

Omenjeni mož imel je sinka. Ko je ta dorastel in prestopil šesto leto, poslali so ga v šolo.

Slučaj nanese, da ta sinko nekega dne v šoli dobi vprašanje: „Koliko je bogov?“

Ne premišlja si dolgo, temveč odgovori precej pogumno: „E koliko? Trideset so jih oča v Kamnik na prodaj nesli, trideset jih je pa še doma.“

* * *

Pri izpitu za slovenske ljudske učitelje dobil je nedavno neki kandidat iz nemščine ta-le ustna vprašanja: 1. Deutsche Lyrik zur Zeit Maria Theresias. — 2. Das Wesen

*) scilicet matere domovine.

des „Alexandriners.“ — 3. Karakteristik einer Persönlichkeit aus „Oberon“. — „O zlati vek . . .!“ Štajerec.

* * *

Kaj nam še treba? Miškatoviča oziroma Miškatoviče že imamo, treba si omisliti še kacega Starčeviča, A tudi tega bodemo polagoma dobili. Saj pregovor pravi: „Bog Kranjca ne zapusti, če ne zna se pa nauči“.

* * *

Burka v jednom dejanji.

Pred odgojevališčem

Varuh:

Gojenci:

1. Kaj pa Vi tukaj delate,
Pohaje, se zbirate?
Ite le hitro v izbico
Določeno učilnico.
Knjige odprite,
Tam se zberite! | 2. Prosimo lepo Vas gospod,
Nemir in žalost je povsod!
Kruta osoda vzela si
Učitelja nam vednosti!
Naj se mu hvala
Z venci bi dala! |
|--|--|

Varuh:

Gojenci:

3. Kako ste rekli, z venci kaj?
Mu ni dovolj le en za raj?
Narodni pisi Vam vrté
Že zdaj možgane, Vas srbé!
Venec bo eden,
Nemški pis čeden! | 4. Prosimo lepo Vas gospod!
Mi kažemo odgoje plod.
Poučevanje narodno
Budí srečé kaj čarobno!
Narod nas kliče,
Narod nas miče. |
|---|---|

Varuh:

5. Kaj pa negodnost govori?
Li smete zdaj že misliti?
Ite le hitro v izbico,
Določeno učilnico.
Zabite slova, —
Kazen gotova!

k.

Pogovor dveh Staroslovencev.

Blaže: Kako se piše podlistkar „Ljubljanskega lista“, ki piše humoreske: Vieux Saxe?

Tine: E ne znaš ritensko čitati? — Rep!

Blaže: Pravo! Res je ta najnovejši pisatelj Šukljejev — rep.

Blaže: Zakaj so v goriškem semenišči prepovedali slovenska leposlovna lista?

Tine: Da bi semeniščani ne spregledali sestavka „for ewer“ — humorista Dr. A. M. „India komandija“ v črnem „Slovenci.“

Blaže: Zakaj so Šišenci „Ljubljanski list“ nazaj poslali?

Tine: Ker neso — uradne osebe.

Blaže: Kako pa se je g. profesor Šuklje tako na jedenkrat spreobrnil in spokoril, on radikalec, ki je nekoč pri nekej Matičnej seji strogo konservativnega in katoliškega dra. Costo hotel kar čez stopnice . . .?

Tine? To je storila razun gnade božje — „gnada vlade“. Vender „naturam expellas furca . . .“, včasih ga še vedno preteplje stari grešni Adam. Vide „Lenciko na Gori!“

Blaže: V čem se razločuje „Ljubljanski list“ od vseh drugih slovenskih listov?

Tine: V tem, da nema koleka.

Blaže: „Ljubl. list“ gotovo mnogo stane?

Tine: Seveda. Le preračuni:

1. Stroške za urednikovega suplenta.
2. urednika-profesorja učiteljsko plačo in uredniško nagrado.
3. stroške za upravnništvo.
4. stroške za tisk, pritisk in papir.
5. poštne znamke, honorar gospodu Repu itd.
6. premalo, veliko premalo naročnikov.
7. veliko nepotrebo tega lista.

Blaže: Nepotrebo pa še kakšno! Jaz sem si tak list mislil, da bode nadomestoval **nemško** Lajbatherico, a o tem ni sluha, ne duha.

Tine: S tolikim denarjem bi se lahko rešili vsaj trije Šukljejevi volilci eksekutivne prodaje njihovih posestev.

Blaže: Prav lahko, pa bi še nekoliko preostalo za — tabak!

Skrajna sredstva.

Ljubljana je toli srečna, da ima v svojem skromnem ozidji moža, ki ve, kako se pride ljudem do živega. Gosp. Sima ta zna. Gorje, trikrat gorje človeku, ki neče več čitati njegove „Schulzeitunge“! Cela vrsta groznih kaznij ga čaka. Najpred pride opomin v listu.

64 naročnikov pade, ker ne dobivajo več g. Sime plevkega lista v letargijo. Grozna nesreča, posebno če se pomisli, da je mej njimi mnogo oženjenih, ki imajo otroke!

Potem tiska se ime dotičnega upornika z debelimi črkami v listu.

Ker tudi to ne pomaga, vzame g. Sima na magistratu veliki boben ter „jezno vanj teleba, da razlega se do neba“ in okliče imena svojeglavcev po vseh trgih. Vse zaman!

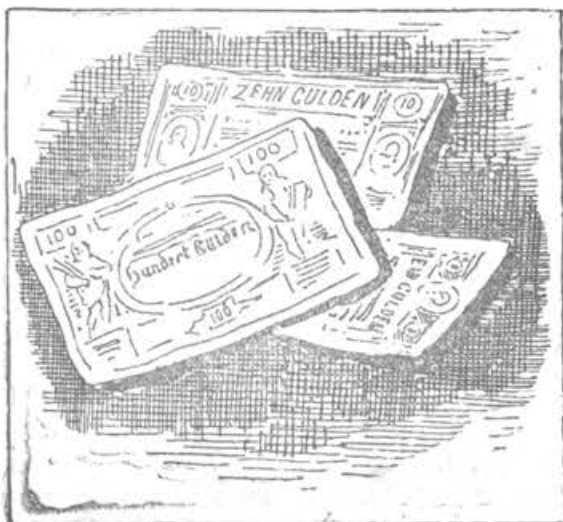
Napravi se peticija, da se vsakdo, kdor ne čita „Schulzeitunge“ kot obče nevaren človek siloma odžene iz Ljubljane.

Izda se okrožnica, da kdor ne čita „Schulzeitunge“ sploh ni več človek, ampak — krokodil.

Vsi taki krokodili zajočejo, in samih solza navstane povodenj, v katerej se naposled potopi vodena „Schulzeitung“ sama.

Sima pa kima in premišljuje, kaka skrajna sredstva bi še uporabil. Ko se nam slednja naznanijo, objavimo je h krati.

Nemške tiskovine,

katerih se Slovenci nikdar ne branijo.

Naše novosti,

(V prvem letu blažene spravljalivosti.)

V Ljubljani bila je nedavno razpisana jako dobra oskrbniška služba, za katero se je oglasilo veliko kompetentov. Dobil jo je jedini Anglež v Kranjskej, mož, ki ima v svojem imenu jedno črko premalo, dobil jo je samo zaradi tega, ker se je zavezal, da bode pri vseh bodočih volitvah glasoval z nemčursko stranko. Tako se baje glasi jeden š. dotične pogodbe. Lačen konj se utika v vsake jasli.

Nemci so že toli spravljalivi, da pri zadnjem slovenskem koncertu v redutnej dvorani ni bilo niti jednega videti. Slovenci se pa še vedno po robu postavljajo, kajti pri nemških predstavah jih je vedno vse polno v gledališči. Vidno je, da hodijo Nemce dražit.

Narodnjak radikalec prosil je za službo, ki mu pristaja po zmožnostih in po službenih letih. Bivši narodnjak in radikalec pa vzame pero v duhovito desno roko, pomoči v črni tintnik ter napiše strahovito pismo na jako visoko mesto, v katerem kompetenta črni na vse možne načine. Očita mu nezmožnost, lenobo, nezanesljivost, sploh celo kôpo slabih lastnostij. Menil je, da ga je „potunkal“. A laž ima kratke noge, še krajše pa ovaduštvo. Postalo je vse očito in sedaj se s prstom kaže na ovaduha, ki sicer tako rado naglašja spravljalivost in mir. Ni li tako dejanje **tatvina** na časti in poštenji?

V prospah spravljalivosti je neobhodno treba, da mestni magistrat Ljnbljanski uraduje nemški. Kdor tega ne veruje, stavi poseben predlog, proti kateremu pa „par ordre du Mufti“ sam glasuje.

Kdor je tako srečen, da je, ali bode zét Alborijev, mu ne treba znanja slovenskega jezika. Glejte, glejte, kaj vse človek doživi!

* * *

Neke vrste uradniki imajo veliko prostega časa. Tako je neki gosp. Sch., imenujmo ga Črné, nedavno pisal drobno pismo v sosedni trg nekemu gospodu. V tem pismu pa je naročal, da pride v par dneh urednik mladega in malega časopisa loviti prozelitev, naj se mu priredi sijajen vsprejem in naj se že naprej pridobó nekoliko naročnikov, katere bode nadepolni urednik veselega srca utaknil v svojo torbo. Skrbljivost gospoda Črnéta bila je zares ganljiva, ne pa vspešna. Kajti, dotični urednik bil je vsprejet „ohne Sang, ohne Klang“, niti z možnarji neso streljali. Sploh nihče se ni zmenil zanj, samo povpraševali so drug drugega: „Ali si ga videl?“ — No videli so ga, to pa je bilo vse, kajti njegovega lista ne hoté niti videti. In peljal se je nazaj s skrajno spravljalivostjo v srci. „Auch eine schöne Gegend!“

Na razpotji.

Tako nadpisal je gosp. Šuklje neki članek v svojem najmlajšem, najmanjšem in najcenejšem dnevniku. Ta nadpis je gola potrata, kajti s Šukljejem bili smo že davno na razpotji ter že davno krenili vsak svoj pot. Možno, da je g. Šuklje dospel zopet do novega razpotja, kar pa nas prav nič ne briga.

Da je Šuklje za nemški napis pred uходом v Čitalnico, se nam prav nič čudno ne zdi, marveč popolnem naravno. Prvič je to njegova oficijozna naloga. Drugič je že od nekdanj rad koketoval in se ponašal s svojo nemščino. Tretjič se sploh tako obnaša, kakor da bi ga bili volili sami trdi Nemci, ne pa Slovenci.

* * *

Mej dvema nemškutarjema.

- A. Tschau! Grüss dich! Kako je že kaj?
- B. Izvrstno, faju, non plus ultra, da ne more boljše biti. Živio!
- A. Kaj te je tako razvnelo, da si tako židane volje?
- B. Ne vprašuj kaj, ampak kdo? Slovenci, Slovenci! Jaz sem kar zaljubljen v nje in ne vem, zakaj sem jih nekdanj črtil. Le pomisli: komaj so prišli na krmilo, potrdili so naše volitve, dovolili 600 gld. za nemški pouk — mi nemškutarji smo samo 500 gld. dali. — potezajo in boré se za nemški učni jezik na realki, glasujejo za to, da mora magistrat vladi dopisovati v nemškem jeziku in

posvetujejo se o nemškem napisu nad uhodom v Čitalnico.

- A. Res godé se ču-teži in to pri belem dnevu! To so veseli časi za nas, zdaj bomo vsaj boj „obrajtani“.
- B. I kako pa da! Saj je baje že nekdo predlagal, da se ne rabi več izraz nemškutar.
- A. Kako nas bodo pa potem imenovali?
- B. (ponosno). Namesto nemškutar se bode v bodoče govorilo in pisalo le: „Spravljiv Slovenec“.
- A. in B. Tschau!

Ko bi dr. Herbstovo seme palo na rodovita tla, —

šlo bi prelepo v klasje.

Ein Stück Selbstkritik.

Gosp. Šuklje piše v svojem officioznem listu mej drugim: „Med nami nahaja se mnogo nezrelih elementov, mnogo koristolovcev in nezmožnih hujskačev“. Ali se ta stavek ne čita tako, kakor, bi se bil g. Šuklje mej pisanjem v zrcalu gledal?

Moj Bog, ali še ne nehaš rasti?

Javna zahvala.

Veliko smo že prestali od hudomušnih ljudij. Kdor je imel čas, nas je zasmehoval. Zdvojili smo že in mislili, da smo v istini najbolj smešni ljudje na svetu. A Vi, slavna gospoda, ki ste glasovali za nemški napis pri uhodu v Čitalnico, Vi ste nas prekosili. Slava Vam! Vzprejmite našo iskreno zahvalo, z zagotovilom, da niti poskušali ne bodemo, tekmovati z Vami. Hvala, komur hvala gre!
 Znani Lemberžani.
 Die bekannten sieben Schwaben.
 Die bekannten Schildbürger.

Nasvet.

Ker se že razpravlja in posvetuje o nemškem napisu pri uhodu v Čitalnico, usojam si z ozirom na pregovor: „Več oči več vidi“ nasvetovati, da se napravi napis, ki bi bil najbolj umesten, namreč:

„Mensch ärgere dich nicht!“
Jurij Benko s. r.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim je naročnina potekla, prosimo da jo pravočasno ponove.

Upravništvo „Škrata“.

V „Narodne Tiskarni“
se dobiva:

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * *
Stat nominis umbra.

Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več.